

ТУРАН-КАЗАЛЫ

№43
(2214)
Сәрсенбі
22 мамыр
2024 жыл

Газет
2003 жылдың
5 қаңтарынан
шығады

Аймақтық
ақпараттық-
танымдық
басылым

ҚЫЗЫЛОРДА ОБЛЫСЫНА ТАРАЙТЫН ГАЗЕТ

АУДАН ӘКІМІ ТҰРҒЫНДАРДЫ ЖЕКЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ БОЙЫНША ҚАБЫЛДАДЫ

Аудан әкімі Мейрамбек Шермағанбет белгіленген кестеге сәйкес тұрғындарды жеке мәселелері бойынша қабылдады. Қабылдауға 20 - дан астам тұрғын келіп, өтініштері мен ұсыныс-пікірлерін жеткізді.

Қабылдауға келушілер тұрақты жұмысқа орналасу, тұрғын үй кезегі, көшелерді асфальттау мен жарықтандыру мәселелерін қозғады. Мұнан бөлек жер кезегі, әлеуметтік көмек сынды басқа мәселелермен жүгінген тұрғындар болды.

Аудан басшысы жұмыссыздық мәселесі бойынша мамандықтарға сәйкес сұраныс болған жағдайда бос жұмыс орындарына

кезектілікпен жіберілетіндігін түсіндірді. Сондай-ақ, кейбір азаматтарға қоғамдық жұмыс арқылы жұмыс істеуге мүмкіндік барын жеткізді.

Ал көшелерді асфальттау, жарықтандыру, жалпы инфрақұрылым жүргізу мәселелері реттілікпен бөлінген қаржыға сәйкес атқарылатынын айтып, тиісті сала басшыларына тұрғындар тарапынан айтылған көшелерге зерделеу жұмыстарын жүргізуді тапсырды.

Басқа мәселелер жөнінде де заңдылықтарға сәйкес жұмыстар атқарылатынын айтып, бұл бойынша жауапты сала басшыларына нақты тапсырмалар жүктеді.

БАЛА ТӘРБИЕСІ – БАСТЫ МӘСЕЛЕ

Бүгінде мектеп оқушылары және жасөспірімдер мен жастар арасындағы құқық бұзушылық, кәмелетке толмағандарға қатысты зорлық-зомбылық, оларға қатысты кибербуллинг әрекеттері өте өзекті мәселеге айналып отыр.

Осыған орай аудан әкімі Мейрамбек Шермағанбеттің тапсырмасына сәйкес аудан әкімінің орынбасары Дәурен Тлеумбетов бастаған арнайы топ мүшелері Әйтеке би кентіндегі білім ошақтарында оқушылармен және олардың ата-аналарымен кездесу өткізді. Кездесуге аудандық білім бөлімінің басшысы Әділхан Жөлекешов пен аудандық полиция бөлімі бастығының орынбасары Ғани Құрманалиев қатысты.

М.Матаев атындағы №170, Б.Мергенбаев атындағы №226, Е.Бозғұлов атындағы №249 және Ж.Жабаев атындағы №234 мектептерде өткен кездесулерде Дәурен Оңғарбайұлы ауданда топтық төбелес, жасөспірімдер арасындағы тәртіпсіздіктің алдын алу мақсатында атқарылып жатқан жұмыстарды атап өтті.

— Бүгінгі бала – ертеңгі елдің жарқын болашағы. Сондықтан олардың амандығы, денінің саулығы мен лайықты білім алуына үкімет қолдан келген жағдайды жасап жатыр. Қазіргі таңда ауданымызда арнайы құрылған топтар күн сайын кешкі сағат 22:00-ден бастап жасөспірімдер арасындағы түрлі тәртіпсіздіктердің алдын алу мақсатында рейд жұмыстарын тұрақты жүргізіп келеді. Рейд барысында түнгі уақытта мезгілсіз жүрген жасөспірімдерді полиция бөліміне тапсырып, ата-аналарына тиісінше түсіндірме жұмыстарын жүргізіп келеміз. Салынған айыппұл аз емес. Соған қарамастан балалардың түнгі мезгілде ретсіз жүруі тоқтамай отыр. Яғни, кәмелет жасына толмаған жасөспірімнің түнгі мезгілде мезгілсіз жүруі құқықбұзушылыққа алып келері анық. Ата-аналар балаларының болашағына көбірек көңіл бөлсе, қауіпсіздігін ойлап, заң талаптарын ұдайы назарда ұстаса екен, — деді аудан әкімінің орынбасары.

Жиында ата-аналар тарапынан күн тәртібіндегі өзекті мәселеге қатысты ұсыныс-пікірлер айтылып, тиісті жауап берілді.

Кездесуді қортындылаған Дәурен Оңғарбайұлы бала – біздің болашағымыз екеніндігін айтып, ұрпаққа тәлімді тәрбие беру жолында «Мектеп, ата-ана және оқушы» үштік одақ болып бірлесе жұмыс істеуге шақырды.

Айта кетейік, алдағы уақытта басқа білім ошақтарында мұндай кездесулер жалғасатын болады.

СЕНБІЛІК ЖҰМЫСТАРЫ ЖҮРГІЗІЛДІ

«Таза Қазақстан» республикалық экологиялық акциясы аясында ауданымызда жаппай сенбілік жұмыстары жүргізілді.

Сенбілікте Әйтеке би кентінің орталық көшелері мен шет аймақтары күл-қоқыстардан тазартылып, ағаш түптері мен бағаналарды әктеу, сырлау жұмыстары жүргізілді. Сонымен қатар орталық көшелерді жаңбыр суларынан тазарту жұмыстары жасалуда.

Аудан орталығындағы сенбілік жұмыстарын аудан әкімі Мейрамбек Шермағанбет аралап көріп, Әйтеке би кентінің әкімі Мұрат Әбсұлтановқа орталық көшелердің санитарлық тазалығына қатысты бірқатар тапсырмалар жүктеді.

Жалпы сенбілікте елді мекендердің 28,6 шақырым аяқ су арықтары тазартылып, қоқыстары арнайы орынға шығарылды.

Қазалы ауданы әкімдігінің баспасөз қызметі

●Баспасөз - 2024

2024 ЖЫЛДЫҢ ЕКІНШІ ЖАРТЫ ЖЫЛДЫҒЫНА БАСПАСӨЗГЕ ЖАЗЫЛУ ЖҮРІП ЖАТЫР!

Құрметті газет оқырмандары!

Аймақтық «Тұран-Қазалы» газетіне 2024 жылдың екінші жарты жылдығына жазылу жүріп жатырғанын хабарлаймыз.

Аймақтық газет республикадағы ең арзан басылым екенін назарларыңызға саламыз. Газетке жазылу бағасы жеке адамдар үшін 6 айға -1130 теңге, мекемелер мен кәсіпорындары үшін 6 айға -2260 теңге.

Жеке тұрғындардың «Тұран-Қазалы» ЖШС-нің бухгалтериясына келіп жазылуына болады.

Аймақта болып жатқан жаңалықтарды білгіңіз келсе, өңірдің тыныс-тіршілігімен танысқыңыз келсе, әр саладағы атқарылып жатқан жағымды істерден хабардар болғыңыз келсе біздің газетке жазылыңыз.

Аймақтық «Тұран-Қазалы» газетінің редакциясы

● Көктемгі көркейту, көгалдандыру, санитарлық тазалық айлығы қалай жүргізілуде?

ТАЗАЛЫҚ ЖҰМЫСТАРЫНДА ҰЙЫМДАСТЫРА БІЛГЕНДЕР ҰТАДЫ

Биылғы көгалдандыру, көркейту, тазалық жұмыстарынан **Ғ.Мұратбаев** ауылдық округінің тұрғындары да қалыс қалған жоқ. Қазіргі уақытта ауыл тазалығы басты назарда.

Айлық кезінде ауыл іші мен ауыл маңындағы көлдердің айналасы мен арықтар қысқы қоқыс қалдықтарынан тазартылып, көшелерге көшеттер отырғызылып, көркейту-көгалдандыру жұмыстары атқарылды. Сонымен қатар, улы жәндіктерден сақтану мақсатында ветеринарлық дезинфекция жүргізіліп, тазалық жұмыстары бақыланды.

Әр апта сайын өткізілетін тазалық жұмыстарына «жұмыла көтерген жүк жеңіл» қағидасын ұстанған ауыл тұрғындары, мекеме қызметкерлері және ерікті жастар бірікпелі атсалысты. Санитарлық тазалық жұмыстарына арнайы техника жұмылдырылып, ауыл ішіндегі тазартылған қоқыстар бөлек-бөлек сұрыпталып, шыны, пластик, қағаз қалдықтарын тастау үшін көшелерге арнайы қоқыс контейнерлері қойылды.

Сондай-ақ, «Ғани», «Тәуелсіздік» бақтарында 6000-ға жуық тал күтімге алынды. Экологиялық ахуалды жақсарту мақсатында «Әйтеке би - Ғ.Мұратбаев» автомобиль жолының екі жағындағы 5 гектар жасыл белдеудегі, 6000 түп көлеңкелі талдарға күтім жасалды. Сонымен қатар, көркейту-көгалдандыру жұмыстары кезінде орталық саябақтарға, «Атамекен» алаңы және «Ғани», «Тәуелсіздік» бақтарына 1500-ге жуық көшет отырғызылды. Ауыл ішіндегі 7 көшеге орташа жөндеу жүргізіліп, аяқ су мәселесін шешу мақсатында «Ақарық» каналы тазартылып, ауыл тұрғындарының әлеуметтік мәселелері өз шешімін табауда.

Қазіргі таңда ауыл тазалығы жұмыстарын жауапты маман Ерасыл Дәстенов және учаскелік полиция инспекторы Көбей Зейнуллаев қадағалап, ауыл тұрғындарын тазалыққа шақырып, ұнпарақтар таратуда.

1500-ге жуық тұрғыны бар «**Өркендеу**» ауылдық округінің орталығы - Жанкент ауылында санитарлық тазалық жұмыстары күнделікті жүргізілуде. Әрбір ауыл тұрғыны өз үйінің аялаласы мен үйінің тұсындағы көшенің тазалығын сақтап отыр.

Тазалық жұмыстарына мекеме қызметкерлері, ауыл тұрғындары бірлесіп

атсалысып келеді. Сонымен қатар, ауыл әкімшілігінің техникалық қызметкерлері мен қоғамдық жұмысқа тартылған жұмысшылар ауыл сыртындағы қоқыс полигоны мен «көне Жанкент» қалашығының тазалығын бақылап, ауыл ішіндегі саябақтар мен қоршауларды әктеп, сырлау жұмыстарын жүргізуде. Ауылға бау-бақша егу, көркейту, көгалдандыру жұмыстары үшін аяқ су сәуір айының аяғынан бастап берілді.

«Өркендеу» бұлағының айналасы мен су айдындарының маңайы да қоқыс қалдықтарынан тазартылып, ауыл әкімі, ауыл белсенділері тұрғындарға ұнпарақтар таратып, әлеуметтік желілерге үндеу жариялады.

«**Көларық**» ауылдық округінің орталығы - Ақтан батыр ауылында да наурыз айынан бастау алған санитарлық тазалық жұмыстары қарқынды түрде жүргізіліп келеді.

Әрапта сайын өткізілетін сенбілік жұмыстарына ауыл тұрғындары мен мекеме қызметкерлері түгел қатысуда. Еңбектеген баладан, еңкейген қарияға дейін ауылдың көркейіп, көгалдануына өз үлестерін қосып келеді. Атап айтсақ, Ақтан батыр ауылында санитарлық тазалық акциясы басталғалы 500 түп тал көшеттері мен гүлзарларға 600-ге тарта гүл егілді. Ауыл ішіндегі 3000-ға жуық тал көшеттері әктеліп, аяқ су жүргізілетін арықтар мен саябақ маңдары, ауылдың маңайындағы бұлақтар мен каналдар қоқыс қалдықтарынан тазартылды. Сонымен қатар, тазалық жұмыстары үшін жұмылдырылған техникалардың көмегімен шығарылған қоқыстар белгіленген полигонға жеткізілді.

Тазалық-өзіміз өмір сүріп жатқан қоршаған ортаның ластанбауы. Ауыл тазалығы баршаға ортақ іс. Қоқыс қалдықтары бей-берекет көше жағалауына, бағана түптеріне тасталмаса тазалық сақталады деп ойлаймын. Кішкентай қоқыс қалдығының өзі адам үшін, қоршаған орта үшін үлкен зиян. Сондықтан тазалықты өзімізден бастағанымыз жөн. «Ауылна қарап, азаматын таны» демекші, тазалықты өз ауласынан бастап, әрқашан тұрғындарға бас-көз болып, тазалық жөнінде үгіт-насихат жүргізетін азаматтарымыз, жанашыр жандар көбейсе нұр үстіне нұр болары анық.

Ұлпан ІБРАШ,
«Тұран-Қазалы»

ӘКЕСІН ІЗДЕП ТАПҚАН ІЗБАСАР

Кең иықты, қол-аяғы балғадай толықша қараторы жігіттің әрбір іс-қимылына сүйсініп жүретінмін. Орталық мешіттегі шаруашылық жұмыстарын атқаруға бейім, күнделікті тындырымды ісін көзіммен көріп жүрген соң сен кімнің баласысың, руың кім деп сұрап қалатынымын. Ол Төртқараның Жалаңы Ермақаш деген кісінің баласымын деп қысқа қайыратын.

Мен Ермақаш деген кісінің Қ.Сәтбаев көшесінің байырғы тұрғыны екенін білетінмін. Себебі, осыдан 45 жылдай бұрын сол маңда пәтер жалдап 2-3 жыл тұрғанмын. Баласы көп кісі еді.

Ізбасар өткен жылы туған әкемді іздестіріп таптым. Батыс Қазақстан облысының орталығы - Орал қаласының маңындағы ауылда тұрады екен деп мешіт қызметкерлерінен сүйінші сұрады. Бәріміз оң болсын айтып, қуанышына ортақтасып жатырмыз. Ертеңіне «Әкем немеремді алып тез кел, оны құшақтап құмарымды қандырайын деп жүз мың теңге ақша салды. Соған жүргелі жатырмын, баталарыңды беріңдер» деп батамызды алып, Әбдірахман есімді баласымен Оралға баратын

поезға мінді. 2-3 аптадан соң Ізбасарымыз келді. Өте көңілді. Бәріміз қалай әкесімен қауышқанын, осы уақытқа дейін, - не себепті баласын іздемей жүргенін, тағы басқаларын сұрап жатырмыз.

-Әкем мені де, немересін де құшақтап сүйіп мауқын басты. Қанша айтқанмен әке ғой, кеуілін босатты, шерін де тарқатып алды, деп Ізбасар осы уақытқа дейін әкесі баласымен, баласы әкесімен жырақтап жүргені жайлы әңгімесін бастады.

- Әкем Қобылан мен анам Айгүл 1993 жылы тұз-дәмдері жарасып жұптасыпты. Әкем Оралдың жігіті, анам Қазалының тумасы ғой. Орал жаққа келін болып түскеннен

кейін көп ұзамай-ақ анам Айгүл ауырыпты. Дәрігерлер сараптамалар жасап, сен өзің қай жердің тумасысың деп сұрайды. Қызылорда облысының Қазалы ауданынанмын деп анам дәрігерлерге жауап береді. Онда саған бұл жердің ауасы жақпай жүрген. Кейбір кездері ондайда болады. Ол медицинада дәлелденген, өз еліңе барып тұруың керек дейді. Содан анам Айгүл мен емізулі екенмін, Қазалыға келіп 1-2 ай болады. Шынында да анамның денсаулығы бірқалыпқа түсіп, өзін жақсы сезінеді. Оралға барып, ата-енесіне, әкемізге дәрігерлердің берген кеңесін баяндайды. Пендешілік те болар, ата-енесі баламызды келіннің төркініне алып кету амалы ғой деп келіспейді. Әкеміз ата-анасының айтқандарынан шыға алмайды және де туып өскен жерін, сүйіп қосылған Айгүлін қимайды.

Ауа-райының жақпауына байланысты ауруы асқына бергендіктен анам 2 жасар мені алып Қазалыдағы әке-шешесінің үйіне келеді. Құрсағында 3-4 айлық нәрестесі болған. Нағашы атам Ермақаш пен нағашы әжем Шолпан мені бауырларына басып, өздерінің

тегіне жаздырып рәсімдейді. 1997 жылы туған бауырым Бауыржанды да солай етеді. Әкем Қобылан 1-2 рет Қазалыға келіп кеткен көрінеді. Бірақ бізді әкемізге нағашы әкем мен әжем, анам көрсетпейді. Бір келгенінде әкем анамның ағасы Ермекбай нағашыма өзінің кім екенін, аты-жөнін, тұратын жерін, руын жазып, Ізбасар балам есейіп оңы мен солын таныған соң тапсырарсың, бұл менің саған тапсырған аманатым деп қолына бір бет қағаз береді. Ермекбай нағашым бұл аманат қағазды үйіндегі сандығына салады. Әйелі Розаға аманат қағазды ешкімге көрсетпеді тапсырады.

Ермекбай мен Роза 2023 жылы Умра қажылыққа бармақшы болып талаптанады. Ерлі-зайыпты екеуі біз қажылыққа ешқандай қарызсыз әрі біреулердің аманаттары болса одан құтылып барғанымыз дұрыс деп шешеді. Бұл жайлы білікті имамдардан сұрап біледі. Ермекбайдың ойына 26 жыл бұрынғы Ізбасардың әкесі Қобыланның берген аманаты түседі. Әйелі Розамен ойласып жиені Ізбасарды үйіне Құран оқытуға, әрі әкесінің аманатын тапсыруға шақырады. Қасиетті мекенге барғалы жатқаннан соң ағайындарын шақырып, баталарын алып құран оқытады. Соңынан Ізбасар жиенін алып қалып, әкесінің аманатын кеңінен түсіндіріп, табыстайды. Сол күннен бастап Ізбасар туған әкесін іздеудің қамына кіріседі. Полицияда қызмет істейтін таныстарымен хабарласып, аманаттағы жазылған кейбір деректерге сүйене отырып интернет арқылы әкесінің қайда тұратынын, оның ұялы телефонына дейін анықтайды. Әкесіне телефон шалады. Бұл кім болды екен деген әкесіне мен Ізбасармын ғой дейді. Әкесі менің бауыр етім балам Ізбасарсың ба деп кеуілі босайды. Бұл сенің балаң Ізбасармын дейді. Өзінен кейінгі 2 жас кіші бауыры Бауыржан жайлы да, анасы Айгүлдің 2011 жылдың 28 қарашасында

бақилық болғанын баяндайды. Әкесі Қобылан тез арада немерелерімді, келіншегіңді алып кел, немерелерімді сүйіп мауқымды басайын деп билет пұлға деп 100 000 теңге ақша салады. 4 жасар баласын алып Ізбасар жолға шығады. Орал қаласының маңындағы шағын ауылда тұратын әкесін тауып, көңілдері жайланады. Әкелері мал сойып, көрші-ағайындарын шақырып, баласы, немересімен кездесіп, мәре-сәре болады.

Әкесі Қобылан 20 жыл бұрын Баршагүл есімді әйелмен үйленіпті. Әйелінің бұрынғы күйеуінен туған 3 баласы бар.

Әкесі өзінің өмірдерегін баласына кеңінен түсіндіреді. Он екі ата Бай ұлынан тарайтын Байбақты деген рудан екенін айтады. Қазір жасым 67-ге келді. Құдайға шүкір қолымда 60-70 жылқы мен сол шамада қой бар. Енді сен жанұяңмен көшіп кел, осы малға ие бол, екінші балам Бауыржанды алып кел деп Ізбасардың өзімен балаларына жылқы атап, бір қойын сойып, оның етін отбасыңа базарлық деп, ақша беріп шығарып салады. Отбасына мол базарлықпен оралған күйеуіне Ақбота келін, бауырларымен замандастары оң болсын айтып, қуанышына ортақтасады.

Қазір Ізбасар әкесімен байланыста. Көшіп барайын десе өгей шешесі мен оның балдарының да көңілдеріне алаңдайды. Туған Қазалысы мен имандылық үйіндегі жұмысымен достарын қимай жүрген жайы бар.

Кезінде Жамбылдағы екі жылдық діни медресесінен дәріс алған, тақуа да қақсоқпен айналыса бермейтін жігіт өз ісіне тиянақты, мінезі салмақты, ұстамды, өз білімін үнемі жетілдіріп, дамытып отыруға дағдыланған, Электрлік мамандығын игерген. 1 ер баласымен, 3 қызына келіншегі Ақбота екеуі тәлімді тәрбие беріп өсіріп жатыр.

Беганыш ЖАҚСЫБАЙ,
Қазақстан
Журналистер Одағының
мүшесі

СУ АЙДЫНДАРЫНДА ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕЛЕРІН САҚТАЙЫҚ

Су – тіршілік көзі, ол болмаса адамзаттың өмір сүруі мүмкін емес. Сонымен қатар, ата – бабаларымыздың от пен су – тілсіз жау деген ескертулерін есімізден шығармауымыз керек.

ҚР ІІМ-нің Төтенше жағдайлар комитетінің аумақтық бөлімдерімен жергілікті жерлерде судағы қауіпсіздікті сақтау, арнайы суға түсуге белгіленбеген орындарда суға түспеу, ата-аналардың жаз маусымында балаларын қадағалаусыз қалдырмауы жөнінде

ескертпе, үгіт-насихат жұмыстары жүргізіліп жатқанымен облыс, республикада адамдардың жазғы суға түсу маусымында қаза болу оқиғалары азаяр емес.

Егерде суға шомылуға барсаңыздар төмендегі қауіпсіздік ережелерін есте ұстаңыздар:

- суға ауаның температурасы 25, судың температурасы 20 градус болғанда ғана шомыл;
- тек арнайы жағажайларда ғана шомыл;
- суға жайлап түс, таяз-

дау жерге барғанда тоқтап, басыңды суға сүңгітіп ал;

- судан әлсін – әлсін шығып демал;
- қалтырап тоңғанша суда жүріп алма;
- қол – аяқ тырысқанда үрейленбей, су бетінде болуға тырыс, айқайлап көмек сұра;
- судың қатты ағынына тап болғанда, ағынға қарсы жүзбей, ағыс бойынша малтып жағаға қарай жүзуге тырыс;
- су иіріміне тап болғанда, саспай ауаны ішке көбірек жұтып алып, суға сүңгі де ағын

бағытына қарай қатты секіріп, судың бетіне шық;

- арақ – шарап ішіп, суға түсуге қатаң тыйым салынады;
- егер шаршасаң дереу судан шық;
- бейтаныс жерден суға секірме;
- терлеп тұрғанда және қараңғы уақытта суға шомылуға болмайды;
- суға шомылғанда автокамераны, допты, тақтайларды пайдалануға болмайды.

Қазалы ауданының
төтенше
жағдайлар бөлімі

● Маманның кеңесі

СІБІР ЖАРАСЫ

Сібір жарасы (күйдіргі) малдан адамға жұғатын аса қауіпті жұқпалы аурулардың бірі. Ауру барлық елдерде жануарлар арасында, адамдарда да кездеседі. Күйдіргі қазақ жерінде ертеден белгілі. Тұрмыс-тіршілігі мал өсірумен тығыз байланысты көшпелі ата-бабаларымыз төрт түлік малдағы түйнемені түрліше атаған: топалаң (қойда), кебенек, шешек (ешкіде), қараталақ (ірі қарада), жамандат (жылқыда), ақшелем (түйеде).

Аурумен малдар (қой – 45-55%, ірі қара мал – 32-37%, жылқы мен бұғы – 5%, ешкі, есек, түйе – 1%, шошқа – 4% және өте сирек ит, мысық ауырады); кейбір жабайы аңдар (марал, қоян, киік, қасқыр, шибөрі, аю, жолбарыс, арыстан, пума, борсық). Жануарлар күйдіргі ауруын алиментарлы жол арқылы (шөппен, сумен, жеммен бірге топырақты жұтып) жұқтырады. Күйдіргі ауруының қоздырғышы (микробы) сыртқы ортаның әсеріне өте шыдамды, 120-160 градус ыстықта 2-3 сағатқа дейін өлмейді. Споралар топырақта бірнеше жылдарға (кейбір деректерде 120 жылға) дейін шыдайды. Малдың немесе адамның денесіне енгенде споралар тез арада өзгереді, ауру қоздыратын түріне қайта айналады. Малдар аурудың қоздырғыштарын көбінесе жаз, күз айларында шөбі қысқа, күйдіргіден қолайсыз деп есептелінетін жайылымдардағы топырақтан, судан немесе ауырған малдың етінен, сүйегінен жасалатын жемнен, тағы басқа жұқтырады. Ал адамдарға күйдіргімен ауырған малдарды сою, терісін сыпырып, етін жіліктеу, тамаққа пайдалану, жүнін өңдеу кезінде жұғуы мүмкін. Адам денесіне қоздырғыштардың қандай жолмен (тері, тыныс алу, ас қорыту) енуіне сәйкес күйдіргінің ауыр және жеңіл түрлері болады. Ең көп таралған түрі – терінің зақымдануы, оның ішінде, қолдың саусақтары,

білек, мойын, бет, аяқ, тағы басқа мүшелер. Терінің зақымдалған жерінде қатты қышитын қызыл дақ пайда болып, күлдіреп 2-3 күннің ішінде бетінде көмірдей қара қабыршығы бар жараға айналады. Жараның айналасы қызарып, жалтырап ісіп тұрғанымен, ұстағанда ауырмайды. Дененің қызуы көтеріледі. Уақытында ем қолданылмаса микроб қанға өтіп (сепсис) денеге жайылып ауруды өлімге әкеліп соғуы ықтимал.

Аса қауіпті сібір жарасы ауруының алдын алу шаралары:

мал шаруашылығымен айналысатын түрлі ұжым басшылары мен жеке меншік мал иелері жергілікті мал дәрігерімен келісіп жылына екі рет малдарын түгелдей күйдіргіге қарсы егу;

малдары кенеттен ауырған немесе өлгенде міндетті түрде мал дәрігеріне хабарлау;

малды соятын немесе сататын жағдайда, алдын-ала мал дәрігеріне көрсетіп анықтама алу;

аудандық малдәрігерлік немесе санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау басқармаларында картаға түсірілген күйдіргіден қолайсыз мекендерде алдын-ала мал жайылымдарының шекараларын анықтап, малды қауіпті аймақтарға жақындатпау; малшыларға, тағы басқа мал шаруашылығымен шұғылданатын адамдарға күйдіргіге қарсы ем қолдану;

жерасты су көздерін ашатын, құдық қазатын жағдайларда олардың қауіпті жерлерден аулақ болуын ескерту;

мал ұстайтын қора жайларда тазалық сақтау шараларын әрдайым жүзеге асырып отыру қажет;

Аурудың алғашқы белгілері білінісімен дәрігерге көрініздер.

Гүлзат ЖҰБАНДЫҚОВА,
Қазалы аудандық санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бөлім басшысы

ТҰТЫНУШЫЛАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН ҚОРҒАУДЫҢ БІРЫҢҒАЙ АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІ

Тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың бірыңғай ақпараттық жүйесі бар екені туралы білесіз ба? Ол жүйе тұтынушылардың өтініштерін қабылдау және қарау процесін автоматтандыруға, оларды тұтынушылардың құқықтарын қорғау жүйесінің барлық деңгейінде жүйелендіруге және есепке алуға арналған ақпараттық жүйе болып табылады.

«Тұтынушылардың құқықтарын қорғау туралы» ҚР Заңының 6-3 бабына сәйкес тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың бірыңғай ақпараттық жүйесі арқылы қаралатын тұтынушылардың құқықтарын қорғау саласындағы жолданымдарға мыналар жатады:

1) тұтынушылардың тауарларды (жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді) сатушыларға (дайындаушыларға, орындаушыларға) өздерінің құқықтары мен заңды мүдделерін бұзушылықтарды жою, сондай-ақ тауардың (жұмыстың, көрсетілетін қызметтің) кемшіліктері салдарынан осы бұзушылықтар келтірген залалды (зиянды) өтеу туралы наразылығы бар жолданымдары;

2) тұтынушылардың ұтыс түрінде берілген (орындалған, көрсетілген) тауарлардың (жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің) сапасы бойынша ойын бастамашыларына (ұйымдастырушыларына) наразылығы бар жолданымдары;

3) тұтынушылардың тұтынушылық дауларды сотқа дейінгі реттеу субъектілеріне өздерінің бұзылған құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау және қалпына келтіру, тауардың (жұмыстың, көрсетілетін қызметтің) кемшіліктері салдарынан келтірілген залалды (зиянды) өтеу, моральдық зиянды өтеу үшін берілген жолданымдары.

Тұтынушылардың құқықтарын қорғау мәселелері бойынша сотқа жолданымдар Тұтынушылардың құқықтарын қорғаудың бірыңғай ақпараттық жүйесі арқылы жіберілмеуге тиіс.

Қазақстан Республикасы Сауда және интеграция министрлігінің Қызылорда облысы бойынша сауда және тұтынушылардың құқықтарын қорғау департаменті

ЕДИНАЯ ИНФОРМАЦИОННАЯ СИСТЕМА ЗАЩИТЫ ПРАВ ПОТРЕБИТЕЛЕЙ

А вы знаете, что есть единая информационная система защиты прав потребителей? Она предназначена для автоматизации процесса приема и рассмотрения обращений потребителей, их систематизации и учета на всех уровнях системы защиты прав потребителей.

Посредством этой системы обеспечиваются прием и рассмотрение обращений потребителей продавцом (изготовителем, исполнителем), субъектами досудебного урегулирования потребительских споров, и их мониторинг уполномоченным органом.

Согласно статье 6-3 Закона РК "О защите прав потребителей" Через Единую информационную систему защиты прав потребителей рассматриваются такие обращения, как:

1) обращения потребителей к продавцам (изготовителям, исполнителям) товаров (работ, услуг) с претензией об

устранении нарушений их прав и законных интересов, а также возмещении причиненного этими нарушениями убытка (вреда) вследствие недостатков товара (работы, услуги);

2) обращения потребителей к инициаторам (организаторам) игр с претензией по качеству товаров (работ, услуг), переданных (выполненных, оказанных) в виде выигрыша;

3) обращения потребителей к субъектам досудебного урегулирования потребительских споров за защитой и восстановлением их нарушенных прав и законных интересов, возмещением причиненного убытка (вреда) вследствие недостатков товара (работы, услуги), компенсацией морального вреда.

Стоит отметить, что обращения в суд по вопросам защиты прав потребителей не подлежат направлению через Единую информационную систему защиты прав потребителей.

Меншік иесі: «ТҰРАН-ҚАЗАЛЫ»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі.

ДИРЕКТОР
Нұрбол ӘЛМӘМБЕТОВ

БАС РЕДАКТОР
Раушанбек СЕЙТЕНОВ

Газет Қазақстан Республикасының Ақпарат Министрлігінде 2004 жылғы 15 наурызда тіркеліп, №4801-г куәлігі берілген

Газет аптасына екі рет: сәрсенбі және сенбі күндері шығады.

Газет «Тұран-Қазалы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің баспаханасында компьютермен теріліп, беттеліп, офсеттік тәсілмен басылды.

Редакция мен баспаханың мекен-жайы: 120400, Қызылорда облысы, Қазалы ауданы, Әйтеке би кенті, Қ.Пірімов көшесі, №14 үй.

Телефондар: директор - 2-17-49, бас редактор - 2-47-77, бухгалтер -2-60-94, факс 8 (724-38)2-17-49.

Тарату аумағы: Қызылорда облысы.

Газет табыс етілмесе, 2-13-91 телефонына хабарласуға болады.

Жариялымдар газеттің түпкілікті көзқарасын білдірмейді. Жарнама мазмұнына жарнама беруші жауапты.

E-MAIL: tooturankazaly@mail.ru

Таралымы 11113 дана.